

Nina Christensen

***Hvad er det
børnelitteraturen kan?***

Kursus for bogstartbiblioteker

4. november Høje Taastrup

6. november Randers

center for børnelitteratur

1. Forskning
2. Formidling
3. Forfatterskole
4. Bibliotek

www.cfb.dk

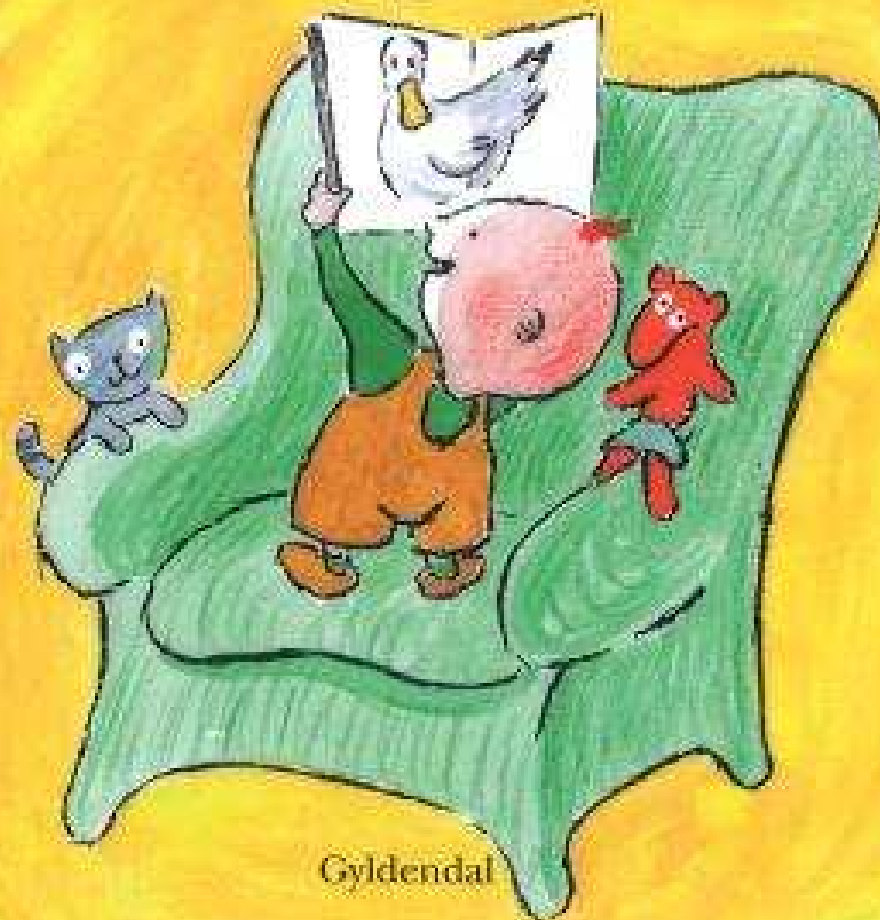
Master i Børnelitteratur se www.dpu.dk
Status over børnelitteraturen 24. januar

Plan

- Hvad karakteriserer billedbøger? Et eksempel
- Hvad kan billedbøger - billedbøgers funktioner

Kaj læser bog

Mats/Letén

Gyldendal

Hvad er vi vidne til?

Skrevet tekst: Enkelt forløb:

- Kaj alene uden bog,
- Kaj med bog og med mor: tre scener fugl, snegl, and
- Kaj læser glad for Lise: Hest, Hund
- Brud: tiger: uhyggelig, Kaj bliver ked af det
- Genoprettelse af orden: mor kommer, katten læser bogen, Kaj og mor går, katten sover

Basalt narrativt forløb: orden – uorden – orden

Sideforløb i billeder: katten der ikke bliver bange, men identificerer med tigreren.

Karakteristisk ved teksten

- Teksten peger på samspil mellem skrevet tekst og billeder: Eksplicit fortællerstemme: "Se"
- Teksten præget af barnets replikker: "Fin, fin bog," siger kaj.
- Mimer barnets enkle sprog
- Præget af gentagelsesstrukturer: de forskellige dyr, de læser om
- Vægt på lydord: "Pip, pip, pip". Peger på billedbogsteksten som en højtlæsningstekst

Karakteristisk ved billeder

Konventioner om småbørnsbøger der etableres/opretholdes:

- forside: hovedperson i central scene
- enkel, genkendelig konstant scene: hjemmet
- tekst på venstre side, billede på højre side
- visuelt enkel: klare farver og flader, få detaljer

særegent for Mats Leten:

- humor,
- flere forløb i billeder: billedet på væggen og missen, der er med fra starten i billedforløb, men først nævnes i teksten til sidst

Dobbelt henvendelse til den voksne og barnet

Hensyn til/adaptation i forhold til barnet

- i ord og billeder
- i tematik
- i forståelse for barnets følelser

Henvendelse til den voksne

- Reference til Mis med de blå øjne
- Meddelelse om, hvordan (og hvorfor) man læser højt

Kaj læser bog mellem leg og læring

NC bogen præsenterer barnet for og socialiserer det til :

- billedbogen som medie
- samspillet mellem tekst og billeder
- hvordan man læser højt: Kaj får læst højt af sin mor og læser så selv højt. Imiterer moderen
- forhold mellem tekst og læser: bøger som noget man kan se på, læse i, blive glad for og bange for. Med andre ord noget man på en gang kan lære af og som kan vække følelser
- bøger kan være et socialt medie – noget man er sammen med andre om

eller med andre ord

gennem fiktion begyndende erhvervelse af:

- fiktionskompetence: forhold mellem fiktion og realitet
- narrative kompetencer: fortællingers opbygning
- kompetence i forhold til læsning visuelle udtryk
- sproglige kompetencer
- æstetiske kompetencer gn. mødet med kombination af kunstnerisk forarbejdet sprog/billede og eksistentielt indhold
- sociale kompetencer: evnen til at sætte sig i andres sted

Kaj læser bog som socialisering for den voksne

Moderen som identifikationsmodel for den voksne:

1. Man kan give sit barn bøger, og de kan blive glade for det.
2. Måder man kan læse højt på/lære sprog på:
 - Betegne: "Her er en fugl"
 - Spørge: "Hvad er det?"
 - Lade barnet tale/svare i sit eget sprog
3. Børn kan også have glæde af at "læse" bøger selv – det kan også stimulere dem sprogligt at læse billeder og tale og fortælle om billeder

Definitioner på litteratur

- opfundne verdener - fiktion?
- fortælling – et forløb med en begyndelse, midte og slutning?
- verbalt, skrevet sprog?
- tekster i bred forstand? Fagbøger, pegebøger, ordløse billedbøger, lydbøger etc.
- kunst?

Disse definitioner i forhold Kaj læser bog?

Også i forhold til børnebøger: nødvendigt med flere tilgange

Bøgerne i bogpakkerne

Pegebøger

Sangbøger med CDer

Rim og remser

Småbørnsbøger (Kaj læser bog, Lille Bamse)

Eventyr (De tre bukke bruse)

Billedbøger for større børn: fortællinger i kombination af tekst og billeder (Plasterpigen og Finn Herman)

I forhold til bøger i bogpakker kriterier i forhold til

- kvaliteter i værket: tekst og billeder
- hensyn til modtagergruppen i forhold til sprog, genre, indhold, etc.
- hensyn til kontekst/funktion

Funktions/kontekstperspektiv på billedbøger

Hvad bruges billedbøger til?

- Hygge
- Sprogindlæring
- Samtaler om fortællinger
- Samtaler om billeder
- Dannelse/socialisering

Nødvendig faglig diskussion:

- Hvad skal/kan de bruges til?
- Hvilke bøger kan/skal bruges?
- Hvilke bøger kræver særlig opmærksomhed fra formidleren?